

509.

Rozporządzenie Ministra Reform Rolnych

z dnia 2 czerwca 1924 r.

w przedmiocie sprawdzania i zatwierdzania operatów pomiarowych w pracach, związanych z przebudową ustroju rolnego na obszarze województw: warszawskiego, łódzkiego, kieleckiego, lubelskiego, białostockiego, nowogródzkiego, poleskiego i wołyńskiego oraz na obszarze okręgu administracyjnego wileńskiego.

Na mocy punktu g) art. 2-go ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 roku o zakresie działania Ministra Reform Rolnych i organizacji urzędów i komisji ziemskich (Dz. U. R. P. № 90, poz. 706) zarządza się co następuje:

§. Zawartość operatów pomiarowych przedkładanych do Okręgowych Urzędów Ziemskich.

§ 1. Operaty pomiarowe, sporządzane przez geometrów rządowych i upoważnionych przez Ministra Reform Rolnych geometrów prywatnych we wszystkich pracach związanych z przebudową ustroju rolnego, winny zawierać: a) pierworys, b) plan ostateczny, c) rejestr pomiarowy w dwóch egzemplarzach, d) notatki i szkice polowe, e) dzienniki pomiarowe, f) rachunek współrzędnych i powierzchni, g) protokoły ustalenia granic wraz z drugimi egzemplarzami wezwań stron interesowanych, h) szkice ciągów poligonalnych, i) dokładne opisy punktów węzłowych i znaków podziemnych (miejsce i wygląd), k) protokoły zawierające dane z dowiązania tych punktów do

przedmiotów stałych z odpowiednimi szkicami, l) protokoły z dowiązania niektórych słupów granicznych do przedmiotów stałych lub punktów trygonometrycznych z odpowiednimi szkicami i t. p. dokumenty dotyczące dokonanych prac pomiarowych.

Ponadto w poszczególnych pracach operaty pomiarowe winny zawierać:

- 1) w pracach scaleniowych z pomiarem starego stanu posiadania: drugi egzemplarz planu ostatecznego (może być sporządzony drogą kopjowania) oraz szczegółowy rejestr pomiarowo-szacunkowy przed i po scaleniu,
- 2) w pracach scaleniowych bez pomiaru starego stanu posiadania szczegółowy rejestr pomiarowo-szacunkowy przed i po scaleniu,
- 3) w pracach związanych z parcelacją majątków państwowych—drugi egzemplarz planu ostatecznego i trzeci egzemplarz rejestru pomiarowego (przeznaczone do załączenia do aktu rejentalnego),
- 4) w pracach związanych z parcelacją majątków prywatnych — drugi egzemplarz planu ostatecznego i trzeci egzemplarz rejestru pomiarowego (przeznaczone do załączenia do orzeczenia zezwalającego na przeniesienie tytułu własności.

§ 2. W pracach związanych z likwidacją serwitutów, wykonywanych na podstawie uproszczonych przepisów technicznych, które mają zastosowanie do wsi wymagających scalenia gruntów, szkic pierworysu i rejestr pomiarowy zastępują dokumenty wymienione w punktach a, b i c paragrafu 1-go.

§ 3. Geometry rządowi i upoważnieni przez Ministra Reform Rolnych geometry prywatni w toku postępowania poszczególnych prac winni sporządzać dla użytku urzędów ziemskich, oprócz dokumentów wymienionych w § 1-ym dokumenty, względnie załączniki, przewidziane przez odnośne specjalne rozporządzenia Ministerstwa Reform Rolnych, jako to: plany i rejestry klasyfikacyjne (w pracach scaleniowych), plany odręczne i rejestry szacunkowe (w pracach związanych z przymusową likwidacją serwitutów), rejestry pomiarowo-klasyfikacyjne przed i po parcelacji (w pracach związanych z parcelacją majątków państwowych) i t. p.

§ 4. Przeznaczone dla hipoteki kopje planów oraz odpisy odnośnych części rejestru pomiarowego, przewidziane w § 108 rozporządzenia Ministra Reform Rolnych z dnia 27 lutego 1924 r. w przedmiocie wykonania ustawy z dnia 31 lipca 1923 r. o scalaniu gruntów (Dz. U. R. P. № 26 poz. 266), geometry rządowi winni sporządzać po zatwierdzeniu przez okręgowy urząd ziemski dowodów pomiarowych, upoważnieni zaś przez Ministra Reform Rolnych geometry prywatni winni przedkładać je jednocześnie z wykończonym operatem pomiarowym; jednakowoż prezesom okręgowych urzędów ziemskich przysługuje prawo w poszczególnych wypadkach zezwalać im na sporządzenie tych odrysów po zatwierdzeniu przez okręgowy urząd ziemski dowodów pomiarowych.

§ 5. Pierworysy i plany ostateczne, przewidziane w punktach a, b i l paragrafu 1-go, winny być spo-

ządzane na papierze rysunkowym. Wskazane jest sporządzanie ich na papierze rysunkowym naklejonym na płótnie. Plany ostateczne, przewidziane w punktach 3 i 4 paragrafu 1-go, oraz kopje planów przewidziane w § 4, mogą być sporządzane na kalce płóciennej.

§ 6. Pierworysy, plany ostateczne i rejestry pomiarowe w pracach, wykonywanych przez upoważnionych przez Ministra Reform Rolnych geometrów prywatnych, powinny być podpisywane tylko przez wykonawców upoważnionych do wykonania prac pomiarowych, związanych z przebudową ustroju rolnego. Umieszczanie przez nich na wymienionych dowodach pomiarowych nieprzewidzianych ustawowo pieczęci oraz stempli i napisów, nieprzewidzianych przez odnośne wzory Ministerstwa Reform Rolnych, jest niedopuszczalne.

§ 7. Wymienione w § 1 dokumenty, oprócz pierworysów, planów ostatecznych i rejestrów pomiarowych, winny być przez wykonawcę skompletowane w porządku chronologicznym postępowania prac technicznych, wszyte do okładki, przenumerowane i, po wykazaniu na ostatniej karcie ogólnej liczby kart, podpisane przez tegoż wykonawcę.

§ 8. Przy przesyłaniu operatów pomiarowych pierworysy i plany ostateczne nie mogą być składane, lecz winny być zwijane na wałkach drewnianych.

B. Sprawdzanie i zatwierdzanie operatów pomiarowych.

§ 9. Wydziały techniczne okręgowych urzędów ziemskich dokonywują sprawdzenia przedkładanych operatów pomiarowych i wydają w tym względzie opinie (orzeczenia) techniczne zgodnie z obowiązującymi w tym przedmiocie przepisami technicznymi.

§ 10. Operaty pomiarowe, w których ujawnione zostaną poważniejsze błędy lub braki, winny być przy odnośnym piśmie zwrócone wykonawcom, względnie stronom interesowanym, w celu ich poprawienia albo przerobienia, zależnie od ważności i ilości błędów. Drobne poprawki i uzupełnienia mogą być wprowadzone w okręgowych urzędach ziemskich.

§ 11. Opinie (orzeczenia) techniczne z dokonanego sprawdzenia, podpisane przez geometrę sprawdzającego i przez kierownika wydziału technicznego, wraz z obliczeniami dokonanymi przy sprawdzaniu, winny być dołączane do operatów pomiarowych. Drobne poprawki i uzupełnienia dokonane w dowodach pomiarowych przez okręgowy urząd ziemski winny być ujawnione w orzeczeniu technicznym.

§ 12. Dowody pomiarowe, uznane za sporządzone zgodnie z obowiązującymi przepisami technicznymi, we wszystkich pracach związanych z przebudową ustroju rolnego, za wyjątkiem parcelacji majątków prywatnych, kierownik wydziału technicznego okręgowego urzędu ziemskiego poświadcza, zaopatrując je w napisy podług wzorów następujących:

- a) „Pierworys (plan) niniejszy sporządzony prawidłowo i zgodnie z obowiązującą instrukcją techniczną”.

- b) „Rejestr niniejszy sporządzony prawidłowo i zgodnie z planem”.

Napisy powyższe powinny być zaopatrzone datą i podpisem kierownika wydziału technicznego.

§ 13. W pracach związanych z parcelacją majątków prywatnych dowody pomiarowe poświadcza okręgowy urząd ziemski, zaopatrując je w napisy podług wzorów następujących:

- a) „Pierworys (plan) niniejszy sporządzony zgodnie z obowiązującą instrukcją techniczną i zezwoleniem na przeniesienie tytułu własności z dnia ..... 192... r. № .....”
 b) „Rejestr niniejszy zgodny z planem i zezwoleniem na przeniesienie tytułu własności z dnia ..... 192... r. № .....”.

Napisy powyższe powinny być zaopatrzone podpisami prezesa okręgowego urzędu ziemskiego i kierownika wydziału technicznego, datą oraz pieczęcią urzędu.

§ 14. Szkice pierworysów i rejestry pomiarowe, wymienione w paragrafie 2-im, nie podlegają ścisłej rewizji technicznej, jednakże zgodność takowych z dobrowolną umową, względnie orzeczeniem komisji szacunkowo-rozjemczej, winna być stwierdzona przez zaopatrzenie tych dowodów pomiarowych w napisy następujące:

- a) „Szkic niniejszy jest zgodny z dobrowolną umową z dnia ..... r. .... (z orzeczeniem komisji szacunkowo-rozjemczej z dnia ..... r. ....)”
 b) „Niniejszy rejestr pomiarowy jest zgodny ze szkicem i z dobrowolną umową z dnia ..... r. .... (z orzeczeniem komisji szacunkowo-rozjemczej z dnia ..... r. ....)”.

Napisy te powinny być podpisane przez kierownika wydziału technicznego i zaopatrzone w datę (bez pieczęci urzędu).

§ 15. Poświadczone zgodnie z § 12-ym dowody pomiarowe w pracach scaleniowych, wykonanych na podstawie ustawy z dnia 31 lipca 1923 r. o scalaniu gruntów (Dz. U. R. P. № 92 poz. 718) oraz w pracach związanych z parcelacją majątków państwowych, podlegają zatwierdzeniu przez okręgowy urząd ziemski na wniosek pisemny kierownika wydziału technicznego.

§ 16. Na zatwierdzanych przez okręgowy urząd ziemski zgodnie z § 15-ym pierworysach i planach ostatecznych, oraz na rejestrach pomiarowych należy umieszczać napis: „Zatwierdzono ..... dnia ..... roku”. Napis ten winien być zaopatrzony podpisem prezesa okręgowego urzędu ziemskiego oraz pieczęcią Urzędu.

§ 17. Poświadczone zgodnie z § 12 dowody pomiarowe w pracach związanych z likwidacją serwitutów, podziałem wspólnot i zamianą gruntów, oraz w pracach komasacyjnych wykonanych nie na podstawie ustawy z dnia 31 lipca 1923 r. o scalaniu gruntów (Dz. U. R. P. № 92 poz. 718 art. 44) winny być przesyłane do Ministerstwa Reform Rolnych w celu ostatecznego ich rozpoznania i zatwierdzenia.

§ 18. Po ostatecznym rozpoznaniu dowodów pomiarowych wymienionych w § 17 i stwierdzeniu, że takowe zostały sporządzone zgodnie z obowiązującymi przepisami technicznymi, Ministerstwo Reform Rolnych, na wniosek pisemny naczelnika wydziału inspekcyjno-pomiarowego, zatwierdza takowe, zaopatrząc je w napisy: „Zatwierdzono..... dnia..... roku”.

Napis ten winien być zaopatrzony podpisami dyrektora departamentu regulacji rolnych i pomiarów i naczelnika wydziału inspekcyjno-pomiarowego oraz pieczęcią Ministerstwa.

§ 19. Gdy przy ostatecznym rozpoznaniu dowodów pomiarowych ujawnione zostaną braki, Ministerstwo Reform Rolnych, zależnie od ważności i ilości braków, albo samo wprowadza odpowiednie poprawki, albo zwraca operat pomiarowy do właściwego okręgowego urzędu ziemskiego z żądaniem ich poprawienia lub przerobienia zgodnie z § 10-ym.

C. Postępowanie w sprawach, niezatwierdzonych przez b. urzędy rosyjskie, oraz w sprawach prowadzonych po ustąpieniu władz rosyjskich, a przed wydaniem obowiązujących przepisów technicznych.

§ 20. Gdy przy sprawdzaniu w okręgowych urzędach ziemskich dowodów pomiarowych, dotyczących prac regulacyjnych niezatwierdzonych przez b. urzędy gubernjalne do spraw włóściańskich z powodu wybuchu wojny, jak również dowodów pomiarowych, sporządzonych po ustąpieniu władz rosyjskich, a przed wejściem w życie obowiązujących przepisów technicznych, ujawnione zostaną braki, których, pomimo czynionych przez okręgowy urząd ziemski starań, nie da się usunąć, to zatwierdzać tych dowodów pomiarowych nie należy. Jednakże w tych wypadkach, gdy osoby zainteresowane już objęły w posiadanie nowe działki gruntu i żadnych skarg i protestów na nieprawidłowe wyznaczenie ich na gruncie w ustanowionych terminach nie zgłosiły, okręgowy urząd ziemski dowody pomiarowe winien przyjąć i zaopatrzyć je w następujące napisy: a) „Pierworys (plan) niniejszy, jako niesporządzony zgodnie z obowiązującymi przepisami technicznymi może służyć tylko jako szkic”, b) „Wobec braku na planie dokładnych cyfrowych danych nie można stwierdzić ścisłej zgodności niniejszego rejestru z planem, jednakże wyszczególnione w nim powierzchnie są zgodne z uchwałą gromadzką (dobrowolną umową) z dnia ..... r. ....”. Napisy te winny być zaopatrzone datą i podpisem kierownika wydziału technicznego.

§ 21. Przy projektowaniu dodatkowych wpisów do tabel likwidacyjnych, w wypadkach wymienionych w § 20, w końcu wpisu należy umieszczać zastrzeżenie: „Wobec braku dokładnych cyfrowych danych na planie wskazane powierzchnie zatwierdzają się jako przybliżone i, w razie dokonania nowych ścisłych pomiarów, powierzchnie te w ustalonych na gruncie i znanych zainteresowanym granicach, mogą ulec odpowiedniej zmianie”.

§ 22. Wymienione w § 20 dowody pomiarowe winny być przesłane do ostatecznego rozpoznania

przez Ministerstwo Reform Rolnych, które w wypadkach stwierdzenia, że okręgowy urząd ziemski słusznie zastosował przepis § 20-go, umieszcza napisy na pierworysach i planach ostatecznych: „Uznano jako szkic”, i na rejestrach pomiarowych: „Wyszczególnione powierzchnie uznane za przybliżone”.

Napisy te winny być zaopatrzone podpisami dyrektora departamentu regulacji rolnych i pomiarów i naczelnika wydziału inspekcyjno-pomiarowego.

D. Przechowywanie operatów pomiarowych.

§ 23. Zatwierdzone zgodnie z § 16-ym dowody pomiarowe: w pracach scaleniowych — drugie egzemplarze planów ostatecznych, a w pracach parcelacyjnych — plany ostateczne, wraz z odnośniami rejestrami pomiarowymi, przechowuje okręgowy urząd ziemski, inne zaś dowody pomiarowe wraz z dokumentami, wyszczególnionymi w §§ 1-ym i 11-ym przesyła do Ministerstwa Reform Rolnych.

§ 24. Zatwierdzone zgodnie z § 18-ym lub uznane za szkice zgodnie z § 22 dowody pomiarowe: w pracach scaleniowych — drugie egzemplarze planów ostatecznych, a w innych pracach regulacyjnych — plany ostateczne wraz z odnośniami rejestrami pomiarowymi, Ministerstwo Reform Rolnych zwraca właściwemu okręgowemu urzędowi ziemskiemu, inne zaś dowody pomiarowe, wraz z dokumentami wyszczególnionymi w §§ 1-ym i 11-ym, przechowuje u siebie.

§ 25. Sporządzone przy likwidacji serwitutów szkice i rejestry pomiarowe wymienione w paragrafie 2-im, po zaopatrzeniu przez Ministerstwo Reform Rolnych w napisy przewidziane w § 22-im, będą zwracane właściwemu okręgowemu urzędowi ziemskiemu wraz z notatkami i szkicami polowemi, dziennikami pomiarowymi i obliczeniami.

E. Sporządzanie odpisów i odrysów na żądanie stron interesowanych.

§ 26. Z zatwierdzonych, lub uznanych za szkice dowodów pomiarowych, na żądanie stron interesowanych, okręgowe urzędy ziemskie winny wydawać, za ustaloną opłatą, odrysy planów i szkiców oraz odpisy rejestrów pomiarowych. Pierwsze i drugie mogą być wydawane w całości lub też w częściowych wyciągach.

§ 27. Odrysy planów i szkiców lub częściowe z nich wyciągi winny być sporządzane na papierze rysunkowym, albo na kalce płóciennej.

§ 28. W razie potrzeby sporządzenia większej ilości wyciągów częściowych z danego planu lub też części jego, zależnie od jego rozmiaru, może być sporządzona litograficznie większa liczba odrysów w całości. Na sporządzonych w ten sposób poszczególnych odrysach, wydawanych petentom, winny być kolorowane wyłącznie należące do nich kolonie lub parcele.

§ 29. Odrysy planów w całości winny zawierać wszystkie dane geodezyjne i napisy figurujące na planach oryginalnych.

§ 30. Częściowe wyciągi z planu, sporządzone drogą zwyczajnego kopjowania (nielitograficznie), winny zawierać wyłącznie rysunek kolonji lub parcel należących do petentów z wykazaniem niezbędnych danych geodezyjnych, dotyczących tych kolonji lub parcel.

§ 31. Gdy nie wszystkie linje graniczne kolonji lub parcel wykazanych na częściowym wyciągu posiadają dane geodezyjne (długości boków i wymiary kątów), to wyciąg należy uzupełnić przez umieszczenie linii dowiązujących te kolonje lub parcele do utrwalonych na gruncie ciągów poligonalnych lub obwodnicy z wykazaniem właściwych cyfrowych danych geodezyjnych. Linje te mogą być wykreślone szematycznie t. j. bez zachowania skali.

§ 32. Na częściowych wyciągach opisywać należy tylko grunty przyległe do kolonji lub parcel wykazanych na wyciągu. Opis tych gruntów winien być sporządzony wyłącznie podług nazw miejscowości, względnie ustalonych na planie numerów poszczególnych kolonji lub parcel, bez wyszczególnienia nazwisk właścicieli.

§ 33. Tytuły planów oryginalnych winny być całkowicie wypisane na wyciągach częściowych z dodaniem na początku tytułu wyrazu: „Częściowy wyciąg”.

§ 34. Odrisy planów w całości winny być poświadczane przez umieszczenie na nich napisu: „Odris niniejszy jest zgodny z oryginałem i wydany został (imię i nazwisko) na skutek prośby z dnia ..... r. .... № .....”.

§ 35. Częściowe wyciągi z planów winny być poświadczane przez umieszczenie na nich napisu: „Wyciąg niniejszy sporządzony prawidłowo i zgodnie z planem oryginalnym i wydany został (imię i nazwisko) na skutek prośby z dnia ..... r. .... № .....”.

§ 36. Napisy przewidziane w §§ 34 i 35 winny być zaopatrzone podpisami prezesa okręgowego urzędu ziemskiego i kierownika wydziału technicznego, datą, pieczęcią urzędu i № dziennika.

§ 37. Rozporządzenie niniejsze zyskuje moc obowiązującą od dnia ogłoszenia na obszarze województw: warszawskiego, łódzkiego, białostockiego, kieleckiego, lubelskiego, wołyńskiego, poleskiego i nowogródzkiego, oraz na obszarze okręgu administracyjnego wileńskiego.

Minister Reform Rolnych: *Z. Ludkiewicz*